

Amb presentació de Carles Mundó, exconseller de Justícia i víctima de la lawfare, pròleg del prestigiós jurista Jordi Matas, catedràtic de Dret de la Universitat de Barcelona (també perseguit per la lawfare a què es refereix tot el volum) i amb epíleg de l'exconsellera i actual diputada Meritxell Serret, que ha patit persecució i exili, Lawfare és un assaig utilíssim per a poder entendre per què el sistema democràtic sorgit del «Règim del 78» es troba, avui dia, ben corcat. La interferència judicial en el sistema democràtic i, sobretot, l'excés en les actuacions dels principals òrgans de la cúpula judicial espanyola han deixat el sistema a punt del col·lapse. Exposant-ho de manera amena però rigosa, Damià del Clot no deixa angle de la qüestió sense tractar. I ho fa amb claredat, precisió i objectivitat. Un llibre, al cap i a la fi, útil i necessari. Ni que sigui per a entendre a què cal fer front per a recuperar unes cotes de democràcia mínimament acceptables.

BERNAT JOAN

El castellà a la Catalunya contemporània

El castellà a la Catalunya contemporània: història d'una bilingüïtzació

MIREIA GALINDO, CARLES DE ROSSELLÓ, FRANCESC BERNAT
Onada edicions
Barcelona 2021
264 pàgines

Sempre hem sentit aquella típica frase que «la història l'escriuen els vencedors». Aplicada al cas que ens ocupa, em pregunto: la història lingüística també? Aquesta és una de les qüestions que el llibre que ressenyem ens intenta respondre, mitjançant un estudi rigorós que mostra les claus de la transformació d'una societat catalana monolingüe —com era, molt majoritàriament, a principis del segle passat— a una de bilingüe.

D'un temps ençà hi ha un concepte que s'ha posat molt de moda: la *convergència lingüística*. Què vol dir, exactament? Què provoca que els catalanoparlants tinguem la «inèrcia» de canviar al castellà amb algú que ens parla en aquesta llengua? A través d'un repàs de la història política d'Espanya des del segle XIX, els autors del llibre ens mostren com el procés de bilingüïtzació fou totalment planificat i, en conseqüència, executat posteriorment. En paraules d'Emili Boix, Espanya sempre ha tingut «intolerància al multilingüisme».

Havent repassat molts d'aquests conceptes des d'un punt de vista teòric, el llibre recopila el que els autors han denominat *històries de vida lingüístiques*. Amb un global de seixanta entrevistes repartides proporcionalment arreu de Catalunya, l'estudi se centra a investigar com es va produir l'extensió del castellà entre les classes populars i mitjanes catalanes, un dels trets diferencials respecte a altres estudis sociolingüístics similars, que han tendit a voler estudiar-ne l'extensió entre les classes altes, les anomenades elits, que són les que tradicionalment s'han relacionat amb el poder polític, econòmic i cultural del país.

Així doncs, aquesta publicació intenta combatre la creença popular que sovint impera entre moltes persones: que el castellà s'ha parlat a Catalunya des de fa molt de temps. Altrament, aquest és el discurs «oficial» que predomina en l'imaginari col·lectiu català respecte a l'evolució històrica de la nostra llengua. No cal dir que esdevé un llibre imprescindible si es vol aprofundir en tots aquests aspectes tan rellevants per a entendre millor l'evolució creixent que recentment ha tingut el castellà a Catalunya. ■

ABEL CARRETERO